

Универзитет уметности у Београду

Факултет ликовних уметности

Париска 16, Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ
ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА

***Купачи-естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба
слика и цртежа***

Кандидатата Јован Воровић

На 507. седници Наставно уметничко- научног већа Факултета ликовних уметности, одржаној 3.4. 2024. године, донета је одлука да комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „*Купачи-естетика* лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа“ кандидата Јована Воротовића ради у следећем саставу;

др ум. Бранко Раковић, редовни професор ФЛУ

др ум. Владислав Шћепановић, редовни професор ФПУ

др ум. Милан Антић, ванредни професор, ФЛУ

др ум. Лидија Делић, доцент ФЛУ

др ум. Весна Кнежевић, редовни професор ФЛУ(ментор)

Комисија подноси Наставно уметничком- научном већу Факултета ликовних уметности у Београду ,следећи извештај;

Биографија

Рођен на Цетињу 1992. године. Основне и мастер академске студије завршио 2017/18. године на сликарском одсеку ФЛУ у Београду, у класи проф. Дарије Качић. Тренутно похађа докторске умјетничке студије на ФЛУ код проф. Весне Кнежевић, смјер сликарство. Од 2018. члан УЛУЦГ. 2019. године представљао Црну Гору у културној размјени у оквиру програма Министарства културе Кине и земаља централне и источне Европе под називом „Умјетнички судар преко планина и океана “. 2021. године учествује у резиденцијалном програму „Ците Интернационале дес Арте“у Паризу.

Изложбе:

- 2023– Самостална изложба „Антроповизије“, галерија 73, Београд
- 2022 – Самостална изложба „Ала је леп овај свет“, галерија Рефлектор, Ужице
- 2021 – Групна изложба „СКЛОП(КА)“, галерија ФЛУ, Београд
- 2021 – Групна изложба „Доба обнове“, галерија Рефлектор, Ужице
- 2019 – Групна изложба " Умјетнички судар преко планина и океана", градска галерија Лингчен, Кина
- 2019 – Групна изложба „Погледи 2019“, галерија 73, Београд
- 2019 – Самостална изложба у оквиру фестивала свјетлости „Засјаће палаци“, градска галерија Котор
- 2018 – ФЕДУМ, галерија СКЦ, Београд
- 2018 – Групна изложба *Jedinstvo različitosti*, Пејпергирл галерија хуб, Beograd
- 2017 – Самостална изложба у галерији дома културе Пријепоље
- 2017 – Изложба цртежа и малих скулптура, галерија ДОБ, Београд
- 2017 – Групна изложба *Колективни Идентитет*, Галерија Штаб, Београд

Значај и допринос докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат „*Купачи- естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“ , докторанда Јована Воротовића, представља студиозан и аналитичан истраживачки рад, реализован изложбом у Излозима, галеријском простору Факултета ликовних уметности у Београду и Оставинској галерији у Београду, као и образложен и представљен у писаном делу, докторског уметничког пројекта.

Поставке изложби, осмишљене су у сличном приступу, као тематски повезане целине, које се делимично разликују по техници или начину извођења. Настали ликовни радови ,

слике и цртежи, у оквиру докторских студија, представљени су у два галеријска простора и повезани су у више серија, тематских и поетских целина. Изложене су 4 слике различитих формата, и 8 цртежа у Излозима, Галерије Факултета ликовних уметности, док је други део практичног дела докторског уметничког пројекта представљен у Оставинској галерији са 19 слика, различитих формата.

Полазна тачка истраживања докторског уметничког пројекта, ослања се на мотив потраге за наративима, просторима идиличног места, у коме би владао склад човека и природе. Имагинаран *рајски врт*, интерпретиран у духу савремених маштања и жеља човека, позиционира нова тумачења односа човека према свету у коме живи, природи. Алудирањем на добро познате ликовне представе *рајских вртова* из историје уметности, сликарства, докторски уметнички пројекат настоји да преиспита друштвене односе и појаве везане за етику и естетику различитих времена. У овом раду естетика ружног и лошег укуса представља полазну тачку експресивног деловања, док основни мотив и његово значење постају терен ликовних поигравања и анализе. Докторски уметнички пројекат сагледава такође историјске контексте, у паралелним примерима субјективног доживљаја имагинарног простора као рајског врта.

Докторски уметнички пројекат „*Купачи- естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“ третира савремене приказе такозваног раја, рајског врта у систему естетике и етике новог времена, дајући кроз процес ликовног деловања, опсежну анализу питања ружног или кича, у призми уметника и ликовних дела која реферишу естетику лошег укуса. Истражујући појам лошег укуса, докторанд разматра процесе промена схватања лепоте као такве, у еволуцији филозофских теорија и релација у креативном деловању. Истражујући теоретичаре који разматрају и постављају теорије о ружном као супротности лепоти и неопходности ружног у стваралачком процесу, (Естетика Ружног) по Розенкранцу, или негацији лепоте у осуству форме, недоследности или деформација као бинарне поделе на лепо и ружно (по Кајзеру), докторанд инсистира и подвлачи у личном ликовном деловању својства супротна лепом. У докторском уметничком пројекту разматрају се питања, шта значи помицање друштвено прихватљивих граница понашања, и скретање пажње у истицање одговора и односа публике, према овој врсти ликовног деловања. Докторанд у докторском уметничком пројекту подвлачи значај постмодернизма као интелектуане форме коју карактерише сумња у употребу разума и логике, одбацивања знања и објективности као наивног реализма, негујући скептицизам према идеологијама, и прокламује идеју у вредности самореференцијалности, ироније, плурализма и наравно свеопштег релативизма. Докторски уметнички пројекат анализира уметничке области, концептуална уметност, уметничка инсталација, перформанс, ленд-арт и мултимедију, кроз анализу ликовних дела уметника, који су дали велики допринос овој врсти ликовне праксе на платформи субјективних филозофских становишта.

Прво поглавље носи наслов *Елементи ружног и лошег укуса у сликарству*, у писаном делу докторског уметничког пројекта „*Купачи-естетика лошег укуса као логика потмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“ и посвећено је конструсању ширег историјског контекста, односа ружног према лепоти, као и истраживања и анализе историјских

трансформација у уметности. Анализом теоријских претпоставки, које говоре о вредностима ружног, и сведоче потенцијале, којима су трансформирани уметнички токови у померању уметничких парадигми. Историјски токови, и ликовни прикази који реферишу време и отварају питања модерне, као историјске епохе која своју кулминацију доживљава у постмодернизму.

У текстуалном делу другог поглавља под насловом *Теоријски и поетички оквир*, истражује се лично уметничко полазиште у контексту потребе претеривања, или поставке тумачења стварности са стратегијом неозбиљног простора и духовитих ефеката. У докторском уметничком пројекту „*Купачи -естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“, третира се хумор као посебан елемент слике, што постаје фактор растерећења, дисфункција уштогљене форме слике у поставци апсурда, у којем се осваја неограничена слобода личног исказа. Анализом слике, која носи идеју безазлене игре, непретенциозног дешавања, скоро наивне представе, како би у својој основи, суштини, сугерисала вишеслојност и сложеност ликовне интерпретације. Присутан свет, сликовит и безазлен, наизглед ведар, постаје заправо упитан у питањима недостижности идиличних фантазија. Манеов *Доручак на трави* је једно од важних теоријски, разматраних дела, који у својој дубљој анализи поставља питање како у одсуству вела класичне уметности без божанске иконографије, наго женско тело у односу на обучена мушка тела, постаје доживљено као вулгарна уметност, где се тај моменат региструје као трансформација ликовног деловања, у поставци новог става у уметности, (модерне).

Треће поглавље докторског уметничког пројекта „*Купачи-естетика лошег укуса као логика постмодерне уметности, изложба слика и цртежа*“, носи наслов *Практични део* и представља образложење и поглед на настанак ликовних радова који перцепирају у себи појмове лошег укуса и ружног. У слободном тумачењу сликовитог света, појављује се могућност вишеструке интерпретације, и обраде мотива Купача. Формирањем личне иконографије, инспирисан великим бројем значајних уметничких деловања модерне и постмодерне, као и изворима из популарне културе, кроз масовна медија која подстичу питања апсурда, у смислу релативизације вредности, отвара се простор значајних питања која се конституишу у развојном путу ликовног деловања у раду на докторском уметничком пројекту. Фасцинацијом приказа Венере као симбола узвишене лепоте, кроз историјске приказе различитих уметника у различитим временима, у перцепцији овог времена, у садашњем кључу симболичне представе докторанд у свом уметничком делу *Венера* бира неуметничке материјале(сунђер), како би резултирао сликом, која излази у спољни простор и опире се традиционалном поимању лепоте. Коришћењем тканина, сунђера, најлон чарапа, да би касније у широј употреби материјала користио перике, шљокице и слично, као јефтине савремене материјале широке потрошње. Кроз процесе уметничког деловања, он трага за креативном везом временског простора, преиспитујући позицију такозване високе уметности и њених могућности. Уметничка дела у овој ситуацији носе дозу пародије, деформитета, хумора, тривијалног, баналног и не могу се мерити критеријумима традиционалних уметничких пракси већ је ово више потрага за личним визуелним језиком разумљивим широј публици. Исто тако *Купачи* као традиционална поставка рајског врта,

везана за древне ликовне сцене још из античке или римске уметности са ваза или зидних слика, спаја више сугестивних платформи у својој транспозицији. Шира визија идиличне композиције, само је увод у личну фантазију, у смислу изгубљеног недостижног света, коју заједно чине идила, утопија и мит. Потреба да се конструише сопствени мит о чаробном месту, фиктивним приказом, у алтернативи са садашњим стањем, друштвеним жељама и маштањем, у случају Купача постаје поједностављено место, место човекове преокупираности собом. Ликовно дело, остварено кроз експресивне, непосредне промоције слободног сликарског чина, наглашавају знања стечена током истраживања доживљаја ружног, осећаја и односа према позицији лошег укуса, наглашавајући појам баналног, или неозбиљног, али и телесног, спонтаног и чудесног.

Значај и допринос докторског уметничког пројекта

Реализација докторског уметничког пројекта „*Купачи -естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“, практичног и текстуалног дела, отворила је могућност докторанду Јовану Воротовићу да уочи и анализира све аспекте везане за његов уметнички рад, смештајући га у шири историјско-теоријски оквир. Докторски уметнички пројекат „*Купачи -естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“ разматра питања традиционалног схватања уметности и филозофије, где су се појмови лепоте и уметности изједначавали, а насупротив њима стајали непропорционално, зло, ирационално, ружно, и на тој су се основи формирали поларитети, дијалектика. Лепота као канон, афирмише разум, идеале, хармонију, трајући у истој идеји све до 19. века, до појаве модернизма, који мења позицију лепог у уметности, као новог модела у уметности. Зузимајући начин гледања, дискурса, као сумњу у прихватање важности разума и логике, скептицизма према великим наративима модернизма, осетљив на политичку моћ и идеологије, постмодернизам одбацује објективност, уводи идеју самореферемцијалности, релативизма, ироније, одбацујући универзалну валидност. Намера докторског уметничког пројекта је да провери и истражи у личном раду, критички однос према стварности, у њеној неисцрпној појавности, у формирању огромне акумулације призора. Овакав приступ има корен у уметности, уметничког покрета Даде, у субервизији према естетизованој стварности у постмодерној и конституише се у идеји шта би уметност требала бити. Уметничко дело постављено као

филозофско питање сопствене егзистенције представља помак, и предвиђањем даљег развоја сугерише нову еру плурализма.

У анализи антиестетике, као неопходног услова за развој уметности од модерне па до данас, докторанд је отворио могућност испитивања утицаја и улоге ружног и лошег укуса као покретачке снаге и субверзије, у ликовном деловању. Различитим приступом, теоријским и практичним, дефинисане су комплексне претпоставке концепта антиестетике. Известан допринос у овом уметничком приступу остварен је и проналаском алтернативних наратива, ослобађајућем осећају од устаљених правила, терапеутском осећају, осећају који подстиче неопходну саморефлексију.

Докторски уметнички пројекат, **„Купачи -естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа“** је у складу са наведеним парадоксима, као и сам уметнички рад, и у овом случају он не представља нешто лоше, представља у ствари нешто добро и позитивно. Истражујући питања савремених околности, докторанд, сматра да лоше и ружно провоцирају нове одговоре, преиспитују већ утврђена правила и норме те да у уметности опстају као корективни фактор, постајући средство борбе у уметничком деловању.

Закључак комисије

Комисија је закључила да рад **„Купачи-естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа“** кандидата Јована Воротовић, у практичном делу докторског уметничког пројекта успешно представљеном изложбом поседује значајан уметнички квалитет и да је јасно и веома прецизно представио свој истраживачки поступак у текстуалном делу рада.

Такође извештај оригиналности докторских уметничких пројеката и доктората преко платформе iThenticate указује на оригиналност докторског уметничког пројекта, па те прописани поступак за припрему одбране се може наставити.

На основу укупног утиска и процене докторског уметничког пројекта „*Купачи-естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа*“, комисија предлаже наставно уметничко - научном већу у Београду да прихвати извештај комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта који би Предлогом одлуке био потом достављен Сенату Универзитета уметности у Београду.

др ум. Бранко Раковић, редовни професор ФЛУ

др ум. Владислав Шћепановић, редовни професор ФПУ

др ум. Милан Антић, ванредни професор, ФЛУ

др ум. Лидија Делић, доцент ФЛУ

др ум. Весна Кнежевић, редовни професор ФЛУ(ментор)

**ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА / ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Купачи-Естетика лошег укуса као логика постмодерног сликарства, изложба слика и цртежа”, аутора Јована Воротовића, констатујем да утврђено подударарење текста износи 4 %. Овај степен подударности последица је коришћења цитата, личних имена и библиографских података о коришћеној литератури, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

Датум ____ године

Ментор

име и презиме